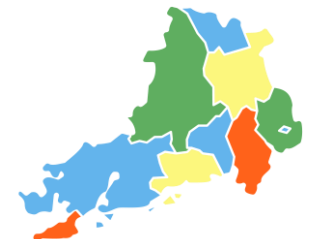

Västra Nylands specialuppdrag att stöda utvecklandet av de svenska social- och hälsovårdstjänster

Slutseminarium 21.11.2022

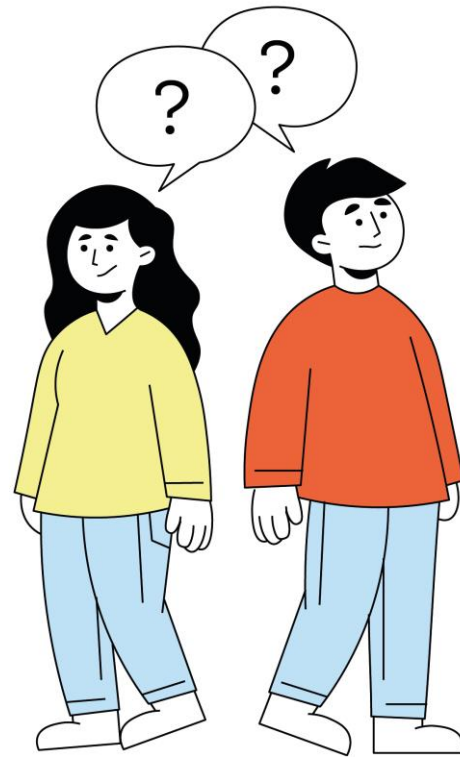

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Agenda

- 13.00 **Välkommen**, Benita Öberg, direktör för svenska enheten, Västra Nylands välfärdsområde
- 13.05 **Presentation av sammandrag**, sakkunniga Ulrika Krook och Tiina Markkula
- Uppdragets bakgrund och resultat under år 2022
 - Alternativa modeller för administration, styrning och finansiering
- 14.30 "Kaffe"paus 15 min
- 14.45 **Sosiaalialan digitalisaatio, tietojärjestelmät ja tiedolla johtaminen - tutkimustieto hyötykäyttöön** (på finska), Katri Ylönen (YTL), doktorand/väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto och Samuel Salovaara (YTM), doktorand/väitöskirjatutkija, Lapin yliopisto
- 15.15 **Case Raseborg/RAVE-projektet**, Gabriela Erroll, sjukhusdirektör, HUS Raseborgs sjukhus
- 15.30 **Case Österbotten**, Pia Nyman, utvecklingschef, FUI-enheten, Österbottens välfärdsområde
- 15.45 **Nästa steg**, Elisabeth Kajander, utvecklingschef, Västra Nylands välfärdsområde
- 16.00 **Tack**

Uppdragets bakgrund samt resultat år 2022

Beskrivning av projektet

Västra Nylands välfärdsområde har fått specialuppdraget att **stöda utvecklingen av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet** (33 § organiseringslagen).

Uppgiftens innebörd:

- A) Bygga upp en stödstruktur för välfärdsområdena, inklusive modell för finansiering och styrning
- B) Skapa nätverk med de tvåspråkiga välfärdsområdena och andra aktörer
- C) Utarbeta en substansagenda

Målsättning:

- En ny **koordineringsfunktion**, vars struktur och nätverk möjliggör samarbete och vars substansagenda förbättrar social- och hälsovårdstjänsternas kvalitet samt kompetensen ur ett längre perspektiv.
- Förståelse för varandras utgångspunkter och verksamhet

Uppdragets bredd

Socialservice
(primär- och specialiserad)

Hälsovård

Sjukvård

Specialsjukvård

Förvaltning, ledning, juridik, ekonomi, kommunikation, teknologi

Nordisk nivå	
Nationell nivå	• Förhållandet till nationella aktörer, ex. THL
Svenskfinland	• 3 samarbetsområden • 8 välfärdsområden • FUUI-aktörer, organisationer
Västra Nylands välfärdsområde	• Specialuppdragets administration

Projektets resultat hittills – fältets röst

Nätverk

- Samlat och sammanfört olika aktörer
 - Universitet, högskolor, yrkesinstitut, vfo, organisationer, forskare
- Haft ca 35 träffar, 3 storträffar i Vasa, Hfors och Åbo
- Deltagit i 6 st större evenemang, presentation av projektet (3st)

Stödstruktur

- Utarbetat förslag på uppdragets administration, styr- och finansieringsmodeller
- Samlat in förslag på uppdragets uppgifter
- Utrekt förhållandet till övriga aktörer
- Klargjort lagstiftningens förutsättningar och brister

Substansagenda

- Samlat in och sammanställt förslag
- Delvis kartlagt vilka delar som behövs för att uppnå målen med reformen och för att möta framtiden

Beroende av samordning och koordinering, delvis uppgiftsfördelning

STYRKOR

- Vilja att samarbeta
- Positiv anda
- Bred kunskap
- Existerande takorganisationer och strukturer för gemensamt mandat
- Samarbete med finska FUUI
- Specialuppdraget är en neutral aktör

SVAGHETER

- Oklarhet i lagstiftningen
- Resurser
- De tvåspråkiga välfärdsområdenas FUUI-verksamhet är i olika skeden

MÖJLIGHETER

- Verklig påverkningsmöjlighet
- Fördela uppgifter och resurser
- Samla expertis och kompetens
- Skapa helhetstänk, en gemensam målsättning, prioritering, långsiktig bevakning
- Stärka informationsflödet

HOT

- Personalbrist
- Regionalstrider, konkurrens
- Finansiering, resursbrist (tid och personal)
- Personer med ointresse/ utnämnda på fel grunder/utan mandat
- Brist på arbetsredskap

Fältets förslag gällande nätverk

- Finns redan en del fungerande svenska och tvåspråkiga nätverk, inte ersätta eller överlappa dessa
- Det behövs expertis för substansen och innehållet. Räcker inte med koordinering och samordning.
- Samarbete, träffa olika aktörer, plattform för diskussion och informationsdelning.

Förutsättningar:

- Rätt sammansättning och nivå, måste ge mervärde för deltagarna
- Liknande ambitioner, nätverk på olika nivåer
- Strukturerat, inklusive utvecklande av arbetssätt

Fältets förslag gällande nätverk

- Vilka slags nätverk:
 - Nätverk på allmän nivå och större helheter, inte ex. expertnätverk för individuella fall
 - Nätverk för större flerparts (välfärdsområden, högskolor, universitet, organisationer, yrkesskolor) finansieringsprojekt, både utvecklings- och forskningsprojekt
 - Tematiska nätverk

Svenskfinland kunde bli en modell för samarbete i Finland och hela Norden

Fältets förslag gällande stödstrukturen

- Förutsättningar/Utgångspunkter:
 - En sakkunnighets- och expertfunktion
 - Vara med som "riktiga aktörer" både i beredning, genomförande och utvärdering
 - Part på jämlik nivå i beslutade organ (även andra aktörer än välfärdsområdena och politiker)
 - Neutral aktör koordinerar. Strukturen o ledningen stöder neutraliteten, beaktar olika behov, utgångspunkter o intressen.
 - Struktur som möjliggör att forskningen knyts till praktiken, nya former för att implementera forskning och fånga upp utvecklingsbehov från fältet
 - Sträva till att minska avståndet mellan substans och ledning
 - Ekosystemtänkande

Fältets förslag på stödstrukturens uppgifter

- Koordinera resurser, uppgifter och uppdrag
- Samla och förmedla expertkunskap
 - Det behövs proaktivitet för att förstå vad som sker
- Jobba med långsiktiga lösningar och bevakning (framtiden)
- Kompetensutveckling och –höjning samt upprätthållande av kompetens
- Träffas för att lära av varandra, uppnå ökad förståelse och hitta samarbetspartners
- Utbyte av goda modeller och idéer för att stöda implementering på svenska.
- Gemensam kanal till och för välfärdsområdena
- Stärka det svenskspråkiga fältets röst

Fältets förslag på stödstrukturens uppgifter

- Insamling, bearbetning och analys av information
 - Följa med forskning, reformer och lagstiftning, vara med och möta framtiden
 - Upprätthålla en data- och statistikbank
 - Samarbeta kring och delvis producera nationella enkäter, undersökningar och konsekvensanalyser
- Fysiska och digitala informationskanaler och plattformar för diskussion och informationsdelning.
- Koordinera nätverk
- Stöda utvecklandet av kompletterande digitala verktyg och plattformar
- Stöda processerna för att nationella handböcker och anvisningar också ska finnas på svenska

Fältets förslag på stödstrukturens uppgifter

- Databank med info om pågående och avslutade projekt, idéer, behov, experter
 - Ständig info och uppdatering, inte enbart utifrån aktörerna egna aktivitet
- Hjälpa till och stöda att hitta finansiering och samarbetspartners för utvecklings- och forskningsprojekt
 - Basmodeller för och information om vad som behöver finnas med i olika projektansökningar
- Utarbeta ansökningar och administrera större utvecklings- och forskningsprojekt bestående av olika aktörer och olika finansieringsdelar
- Forskningen knyts till praktiken, nya former för att implementera forskning
 - Uppföljning och utvärdering viktig
 - Praktik- och implementeringsenheter

Fältets förslag på stödstrukturens uppgifter

- Koordinera vidareutbildningar på svenska
 - ändå separera på utbildning och fortbildning
- Delvis koordinera och samordna samarbete mellan välfärdsområdena, utbildningsaktörer och delvis organisationer, exempelvis praktikplatser, examensarbeten, doktorsavhandlingar, implementeringsmiljö, praktikmodeller, gemensamma kriterier och nivåtest
- Piloter om vad som kan digitaliseras, utveckla men sen också följa upp och forska kring effekter
- Utveckla modeller och upprätthålla verksamhet för att locka personer med främmande språk att integreras på svenska och för att stöda finskspråkig personal att arbeta tvåspråkigt
- Stöd för introduktion på arbetsplatser, rekrytering

Fältets förslag gällande substansinnehållet

- Är beroende av strategier och prioriteringar i nationella tyngdpunktsområden, välfärdsområdena, regionala kommittéer, delegationer, styrelser och andra beslutande organ
- Delvis beroende av uppgiftsfördelning
- Ämnen eller fokusering:
 - Börja med primärnivån för både socialservicen och hälsovården, ta också med specialiserade socialservicen
 - Små specialgrupper eller specialiseringsområden
 - Exempel: Elevvården, vården för psykisk ohälsa, gerontologi, reformera äldre servicen, självbestämmanderätt, utreda kompetensflykten

Exempel på arbetssätt - digisamarbete mellan HUS och VNs specialuppdrag

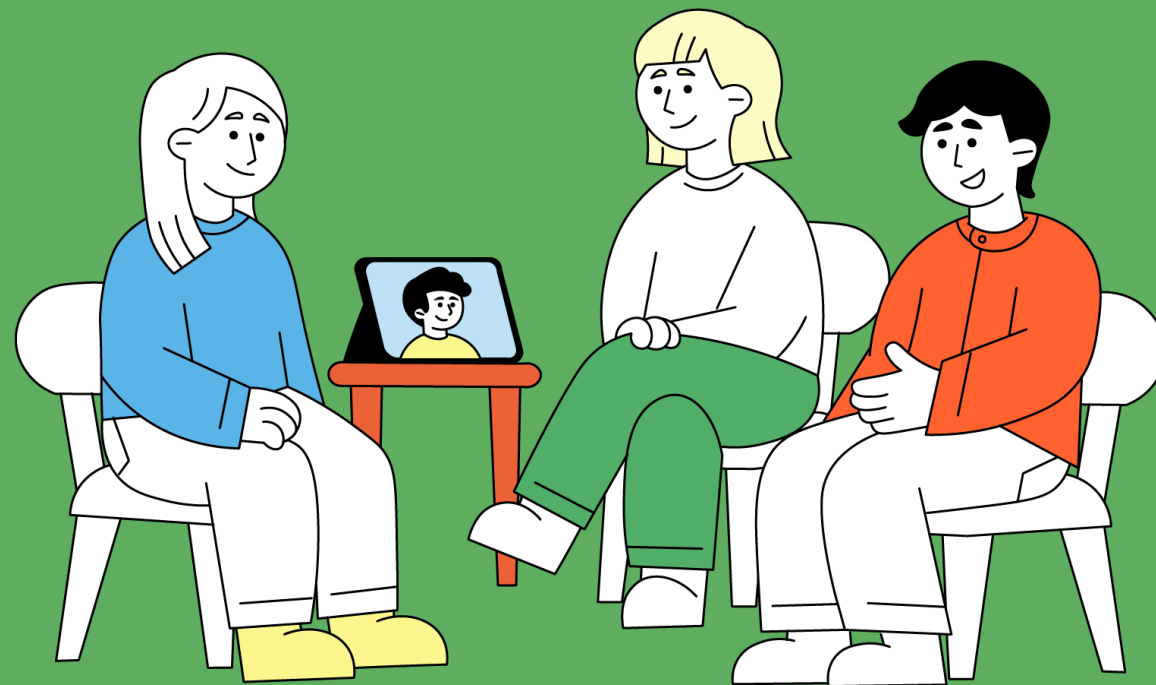
- 1.11.2022 hölls en workshop om digitala tjänster på svenska för alla tvåspråkiga välfärdsområden.
- Som grund användes processerna i [Omaolo-Hälsobyn](#).
- Syftet var att utreda möjliga samarbetsområden mellan välfärdsområdena, identifiera nyttan med samarbete för olika parter, identifiera utmaningar och hinder, samt hitta på nya innovationer.
- Några observationer: Genom samarbete kan vi spara resurser och få kvalitativt bättre innehåll i de digitala tjänsterna. Språkaspekten måste beaktas redan i utvecklingsskedet, vilket kräver att det finns lättillgänglig svenskkunnig expertis.
- HUS och VNs specialuppdrag funderar tillsammans på nästa steg.

Exempel på fungerande samarbete, uppgiftsfördelning

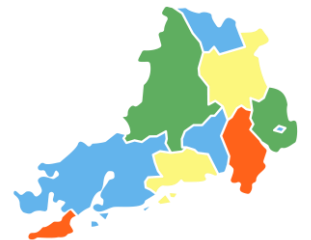
- <https://thl.fi/sv/web/handbok-om-funktionshinderservice>
- <https://thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/tuki-ja-palvelut/apuvalineet>
- <https://thl.fi/sv/web/handbok-om-funktionshinderservice/stod-och-service/hjalpmedel>

FLINGA

- **Är vi på rätt väg? Vad borde prioriteras?**

Förslag på modeller gällande uppdragets administration, styrning och finansiering

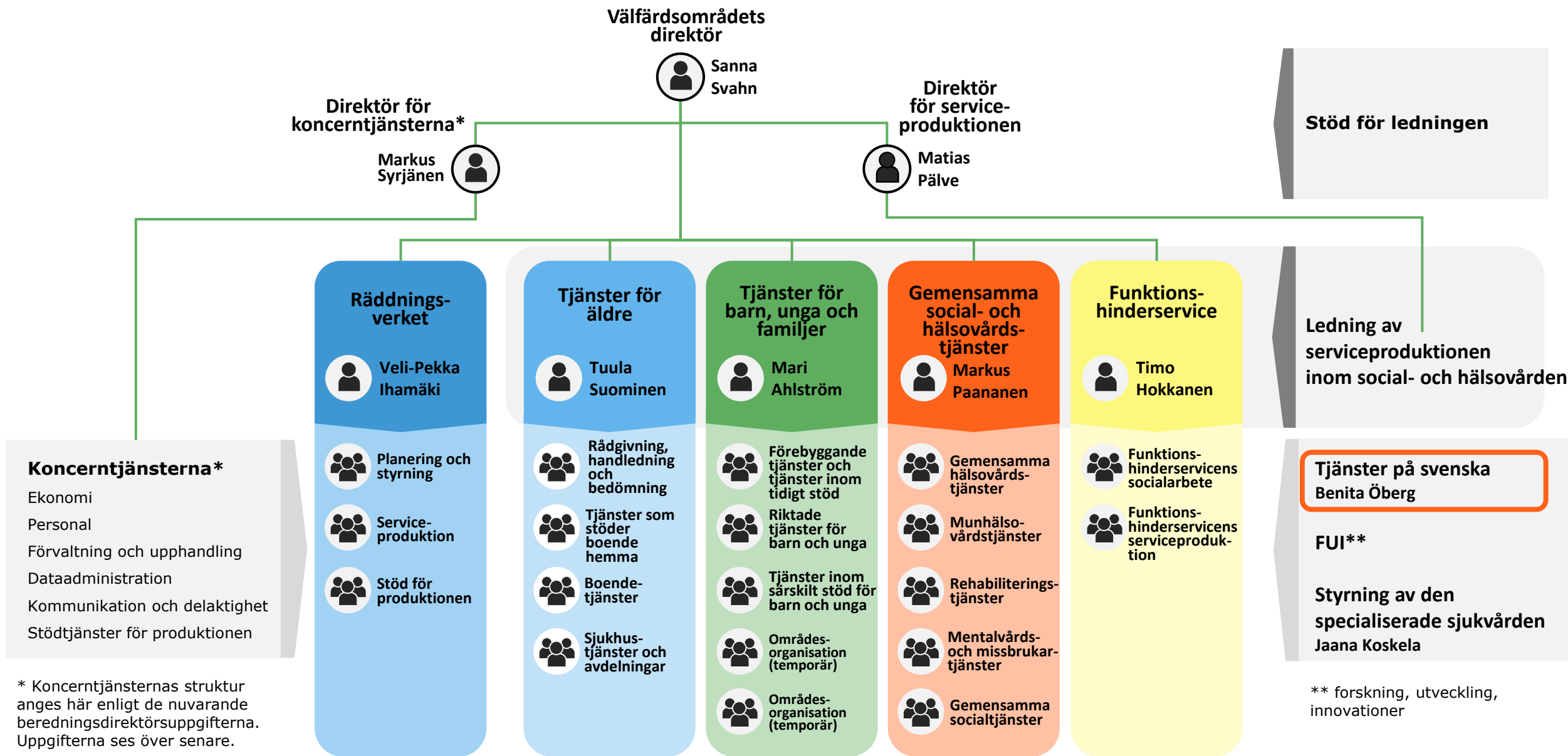
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Förslag på specialuppdragets administration

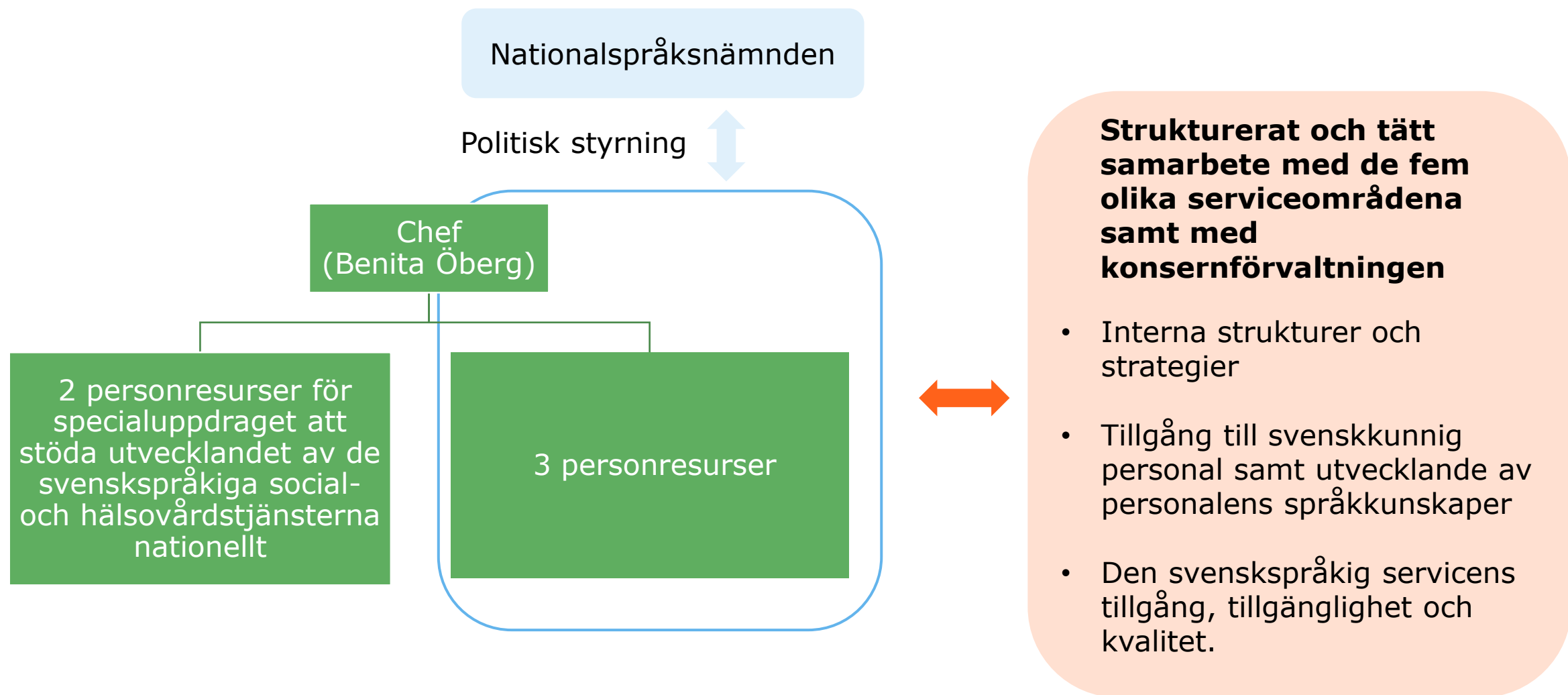
Administration:

- Kommer till en början att placeras i Västra Nylands välfärdsområde under den svenska enheten. Om eventuell fortsatt placering diskuteras senare.
- Administrationen finansieras under år 2023 av Västra Nylands vfo, men för fortsättningen finns följande alternativ:
 - Gemensamma tjänster (tjänsteinnehavarna är i tjänsteförhållande med alla samarbetsvälfärdsområden, gemensamt finansieringsansvar, arbetsgivarförpliktelserna ligger hos VN, direktionsrätt hos samtliga välfärdsområden)
 - Delade tjänster och jobb, jobbrotation

Västra Nylands välfärdsområdes organisations- och ledningsstruktur

Enheten för svenskspråkiga tjänster

Finansieringsalternativ för specialuppdraget

Finansieringsalternativ för kontinuerlig basfinansieringen:

1. De tvåspråkiga välfärdsområdena finansierar -> kräver ett frivilligt samarbetsavtal och att uppdraget medför kostnadsbesparingar och tydlig nytta för välfärdsområdena.
2. Statlig finansiering -> kräver öronmärkta pengar för detta uppdrag åt Västra Nylands välfärdsområde, kräver en lagförändring.

Eftersom detta är ett nationellt uppdrag är det inte ett alternativ att Västra Nylands vfo finansierar specialuppdraget.

Finansieringsalternativ för extern projektf finansiering:

- Samarbetsprojekt med vfo FUUI och med andra aktörers FUUI.
- EU-finansiering, statlig, STEA, stiftelser etc.

Förslag på hur specialuppdraget ska styras

Förvaltningsmodell:

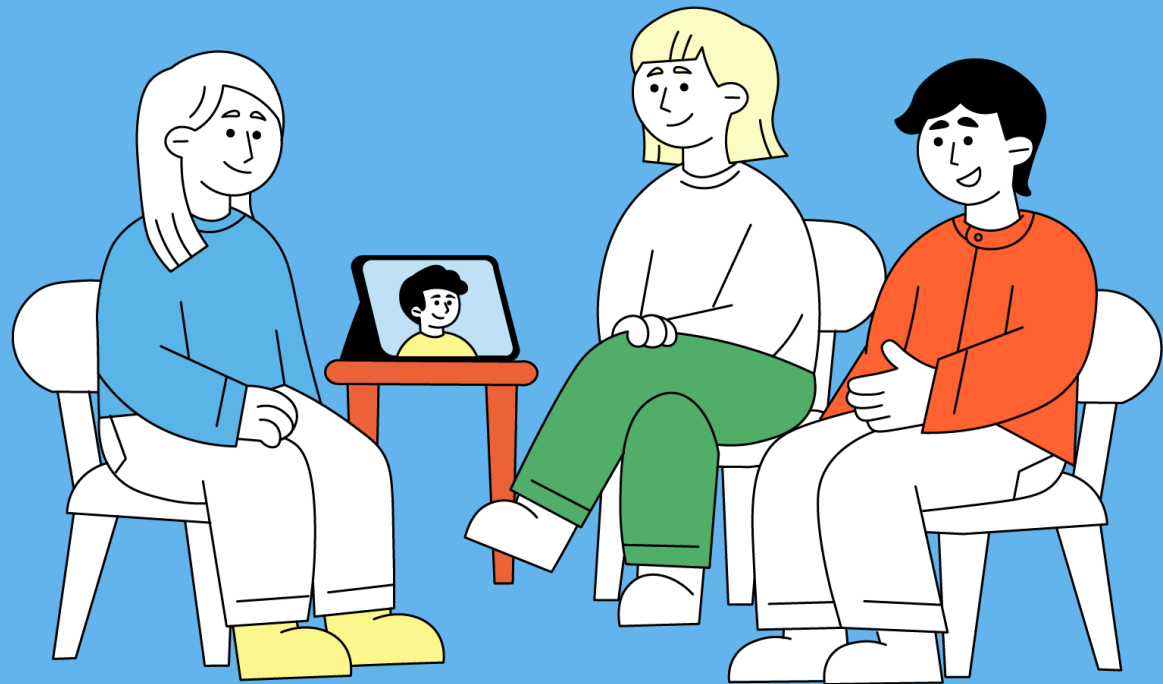
- Till en början ett frivilligt samarbetsavtal, målet är ett obligatorisk samarbetsavtal.
- I samarbetsavtalet ska man bl.a. avtala om:
 - Valet av representanter i ledningsgruppen (processen), ledningsgruppens mandat
 - Finansieringsandelar, kostnadsfördelning
 - Arbetsfördelningen, administrationens uppgifter
 - En operativ styrgrupp utifrån expertis och sakkunskap
- Ledningsgruppen skulle bestå av centrala aktörer, t.ex. tvåspråkiga vfo, HUS, TYKS, OYS, HU, Soc&kom, ÅA, Novia, Arcada, Prakticum, Axell, YA, FSKC, organisationerna.

Högsta beslutande organ:

- Medverkande aktörers politiska organ, dvs. välfärdsområdenas fullmäktige och nationalspråksnämnden, samt övriga aktörers styrelser, bolagsstämmor etc.

Förslag på hur vi ska gå tillväga

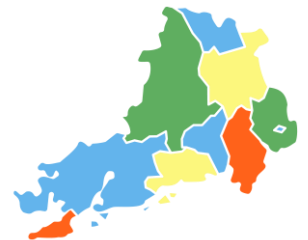
- I Egentliga Finlands samarbetsavtal skrivs det in att alla tvåspråkiga välfärdsområden ska göra ett frivilligt samarbetsavtal gällande Västra Nylands specialuppdrag. Västra Nyland koordinerar detta avtal.
- Alla får tycka till: förslagen och sammandragen kommer i november-december att skickas för kommentar till alla aktörer som varit involverade.
- Efter kommentarsrundan bereder Västra Nylands välfärdsområde hur beslutsprocessen går vidare.

FLINGA

- **Har ni tillägg till förslagen?**

Nästa steg

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Vad händer nu?

- **Alla får tycka till:** förslagen och sammandragen kommer i slutet av november-december att skickas på kommentarsrunda till alla aktörer som varit involverade.
- **År 2023:**
 - Vi för diskussioner om **projektfinansiering** med SHM för ett år till.
 - 24.11.22 kom besked av SHM att det inte delas ut projektpengar för 2023
 - Meningen är dock att **Västra Nylands svenska enheten kommer att tillsätta resurser** för detta uppdrag. Elisabeth Kajander kommer att leda uppdraget i fortsättningen.
 - Efter att det tagits beslut kring **administration, styrmodell och finansieringsmodell samt uppgifter** i första skede, börjar man jobba med **substansen**.

Citat från träffarna

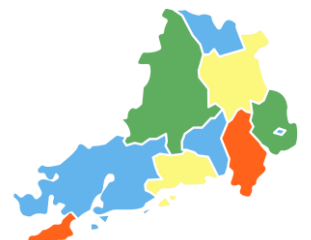
- "Livlig diskussion i farstun och ärendet kommer aldrig till kammaren."
- "Det behövs mer evidensbaserad verksamhet samt på annan forskning baserad verksamhet."
- "Vi antar att alla har träffats och att vi redan har alla nätverk, men vi har aldrig tidigare träffats och suttit i samma rum."
- "Specialuppdraget kan inte utgå från devisen - trevligt på svenska och professionellt på finska"
- "Ensam kommer vi fortare fram, men tillsammans kommer vi längre."

Tack!

Ulrika Krook ulrika.krook@luvn.fi

Tiina Markkula tiina.markkula@luvn.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde